

Onderwerp: Een Thuis voor Noordje
Datum: 9 december 2022
Portefeuillehouder: M. Sikkes – Van den Berg
Afdeling: Samenleving
Steller: Suzanne Felix

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Voorgeschiedenis

De oorsprong van Thuis voor Noordje is gelegen in het transformatieprogramma Jeugd (2019-2021). Dit programma startte na de tussenevaluatie van de Jeugdwet in 2018. Hierin is geconcludeerd dat de overgang van de jeugdzorg naar de gemeenten is gelukt maar de transformatie ervan nog niet. Een actieprogramma van het ministerie gaf de opdracht om de transformatie een flinke 'boost' te geven. Een van de doelstellingen van het programma was: "Het verminderen van kinderen in verblijf, om- en afbouw Jeugdzorg Plus zodat meer kinderen zo thuis mogelijk opgroeien". Elke jeugdhulpregio heeft haar eigen programma opgesteld en uitgevoerd. Over de resultaten van het Transformatie Programma Jeugd is college van B&W op 5-4-2022 geïnformeerd en de gemeenteraad op 8-4-2022.

Parallel aan het Transformatie Programma Jeugd zijn in Noord-Holland eind 2019 de gemeenten/jeugdhulpregio's, samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs (SWVVO) en jeugdhulpaanbieders gezamenlijk gestart met de vormgeving van het bovenregionale plan een "Thuis voor Noordje" gestart, wat aansluit bij doelstelling 3 van het Transformatie Programma Jeugd.

Ook in de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2022¹ is een ontwikkeling te zien van afbouw van residentiële voorzieningen en daarnaast een meer verplichtend karakter van (boven)regionale samenwerking als het gaat om hoogspecialistische jeugdhulp.

Concrete aanleiding

Vanuit de provinciale samenwerking is er behoefte om vanuit gezamenlijke, bovenregionale, uitgangspunten te werken aan Thuis voor Noordje. Dit is nu in beperkte mate het geval omdat elke jeugdhulpregio zelfstandig invulling gegeven heeft aan het transformatieprogramma Jeugd. Dit heeft ertoe geleid dat er regionale verschillen zijn in wat bestuurlijk vastgelegd is. Om de klokken gelijk te zetten besluiten de colleges in Noord-Holland over de ambities van Thuis voor Noordje. Dit brengt bestuurlijk draagvlak voor de verdere uitvoering van Thuis voor Noordje.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 6 december 2022

Inhoud van het voorstel

Residentiële jeugdhulp is jeugdhulp aan jeugdigen met meervoudige complexe problemen die op open of gesloten behandelgroepen verblijven, vaak in vrij grote voorzieningen, waar een integraal pakket van zorg, wonen, onderwijs en dagbesteding wordt geboden. Behandeling op maat bleek in de praktijk lastig en de afstand tot de maatschappij is voor deze jeugdigen groot. Een substantieel deel van deze jeugdigen blijkt na de periode in de behandelgroep niet terug naar huis te kunnen. Feitelijk zijn zij niet 'beter geworden'. Vanwege hun ingewikkelde gedrag worden ze daarom doorgeplaatst naar een volgende behandelgroep. Voor velen betekent dit een reeks aan behandelgroepen, met onrust en onthechting door de vele verhuizingen en

¹ De hervormingsagenda moet leiden tot betere en tijdige zorg en ondersteuning aan jeugdigen die dat nodig hebben, binnen een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel. Deze hervormingsagenda zou eind van 2022 vastgesteld worden, maar heeft vertraging opgelopen. Wanneer de Hervormingsagenda wel vastgesteld kan worden is nog niet bekend.

vervreemding van de maatschappij tot gevolg. De effecten hiervan werken door tot na hun 18de levensjaar. Deze jeugdigen voelen zich vaak niet gehoord en soms weggestopt.

Met ondersteuning vanuit het ondersteuningsteam “Zorg voor de Jeugd” zijn de gemeenten/jeugdhulpregio's, de Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs (SWVO), de jeugdhulpaanbieders die deze complexe zorg bieden en later ook de Gecertificeerde Instellingen in Noord-Holland eind 2019 daarom gestart met de vormgeving van het plan ‘Een Thuis voor Noordje’.

‘Een Thuis voor Noordje’ is het plan om te komen tot kleinschalige woonvoorzieningen en alles daaromheen wat nodig is voor een kleine groep jeugdigen met dermate ernstige problematiek, dat opgroeien thuis, in een pleeggezin of in een gezinshuis niet mogelijk is.

De gemeenten in de provincie Noord-Holland hebben via Thuis voor Noordje de ambitie geformuleerd om jeugdigen zo thuis mogelijk op te laten groeien. Wanneer dit echt niet (meer) kan in hun eigen gezin, dan plaatsen we jeugdigen bij voorkeur in één keer op de juiste plek, zo gezinsnabij mogelijk, waar ze onvoorwaardelijk mogen wonen tot in ieder geval het 18e levensjaar.

Voortgang afbouw gesloten jeugdzorg en ombouw van grootschalig naar kleinschalig

In onze jeugdhulpregio Amsterdam-Amstelland, in samenwerking met de regio's Haarlemmermeer en Zaanstreek-Waterland, wordt samen met Levvel al langere tijd gewerkt aan bovenstaande beschreven ambitie. Levvel is de jeugdhulpaanbieder verantwoordelijk voor gesloten jeugdhulp in onze regio. Eind 2022 gaat het terrein de Koppeling definitief dicht en is er dus geen grootschalig terrein meer voor de gesloten jeugdhulp.

Onze regio Amsterdam/Amstelland stelt daarnaast eind 2022 een projectleider aan die de huidige en de gewenste situatie in onze regio in kaart gaat brengen, inclusief de haalbaarheid ervan op inhoudelijk, organisatorisch, ruimtelijk en financieel vlak.

In onze regio zijn daarvoor circa 10 kleinschalige woonvoorzieningen in de plaats gekomen, waarvan één in Duivendrecht en de overige in Amsterdam. Het is echter niet altijd eenvoudig is om een goede plek te vinden voor een jeugdige met een complexe hulpvraag. De afbouw van gesloten plekken is sneller gegaan dan de beweging naar minder uithuisplaatsingen. Daarnaast is de matching van een jeugdige met een plek, hulpverlener en omgeving cruciaal.

Over de jaren heen is het de bedoeling dat de verblijfsplekken verder afnemen en de ambulante trajecten, dus hulp organiseren waar de jeugdige woont, in plaats van een jeugdige uit huis plaatsen, toenemen. Uiteraard is er nog meer nodig om uithuisplaatsingen en gesloten machtingen te voorkomen. Deze opgave heeft een plek gekregen in de ontwikkelagenda van het stelsel Hoogspecialistische Jeugdhulp van de gemeenten Amsterdam en DUO in gezamenlijkheid met de tien kernpartners.

Voortgang Diemen

Op 31 oktober 2022 verscheen in De Volkskrant een artikel² over het laagste niveau aan uithuisplaatsingen dat sinds vier jaar tijd is bereikt. In iets minder dan de helft van de gevallen heeft de rechter hiertoe besloten. In het artikel krijgt de gemeente Diemen een eervolle vermelding; we hebben een van de laagste percentages uithuisplaatsingen (0,1%) van 0-23 jarigen in vergelijking met de rest van Nederland. Ook de rest van onze regio heeft een relatief laag percentage uithuisplaatsingen. De grote regionale verschillen komen volgens het CBS door sociaaleconomische omstandigheden, maar ook het jeugdzorgbeleid van de gemeente heeft invloed. Daaraan kunnen wij zelf toevoegen dat onze regio veel voorzieningen heeft, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs of bijzondere samenwerkingen tussen jeugdzorgaanbieders. Hierdoor zouden ook meer uithuisplaatsingen voorkomen kunnen worden dan in de rest van Nederland.

De afgelopen periode is voor een paar jeugdigen uit de gemeente Diemen de gesloten plaatsing opgehouden en veranderd naar een verblijfsplek in de regio. Toch zijn er ook nog jeugdigen die buiten onze regio verblijven, met grote impact voor het gezin dat ver van elkaar woont. In het coalitieakkoord 2022-2026 ‘Diemen met elkaar en voor elkaar’ is daarom de ambitie opgenomen om ons de komende periode in te zetten om voor jongeren uit Diemen met een zorgbehoefte verblijfsvoorzieningen dichtbij huis te creëren.

² [Minder jongeren en kinderen in jeugdzorg slapen buitenshuis | De Volkskrant](#)

Bijlagen:

1. Bovenregionaal plan “Een Thuis voor Noordje”

Ter inzage in iBabs

Ja

- EINDE -